

eżja i Ludzie. Formą dokumentacji tego spotkania w Kantonie był film z pobytu Zagajewskiego w Chinach, który został wyświetlony zaraz po przemówieniu.

Na koniec spotkania w Sali Senatu Biblioteki UG Joanna Kamień, dyrektor Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego, zaprezentowała zebranym nowo wydany tomik poezji Huang Lihai pt. *Kto biega jeszcze szybciej niż błyskawica* w tłumaczeniu Wu Lan. Przedstawiła też zgromadzonym gościom wszystkie osoby i instytucje, które przyczyniły się do jego powstania i sprawiły, że został wydany w takim kształcie, we współpracy z Centrum Studiów Azji Wschodniej UG, Pracownią Sinologii UG, Instytutem Konfucjusza w Gdańsku oraz kantońskim wydawnictwem Flower City

Publishing House. Co godne podkreślenia, prof. Wu Lan w pracy nad przekładem po raz pierwszy podjęła się tłumaczenia poezji.

Po laudacji książki goście przeszli do sali, w której prof. Józef Arno Włodarski uroczystie otworzył wystawę fotografii prezentujących rzeźby Xia Tiana. Wszyscy mieli okazję zobaczyć proces twórczy powstawania dzieł artysty, przy czym asystowała mu dyrektor Biblioteki Głównej UG Grażyna Jaśkowiak. Licznie zgromadzeni goście, a także wrażenia, jakie pozostawiło po sobie to spotkanie, są dowodem na bardzo duże zainteresowanie kulturą chińską na Uniwersytecie Gdańskim.

Joanna Kamień

VIII konferencja naukowa zorganizowana przez Euroseas, Wiedeń, 11–14 sierpnia 2015 r.

Europejskie Stowarzyszenie Studiów Azji Południowo-Wschodniej (Euroseas) powstało w 1992 r. i jest największą organizacją na świecie, która skupia naukowców zajmujących się badaniami nad Azją Południowo-Wschodnią. Celem Euroseas jest także stymulowanie współpracy naukowej w Europie w dziedzinie badań

Azji Południowo-Wschodniej. Głównymi obszarami zainteresowań członków Euroseas są nauki humanistyczne, społeczne, ekonomiczne i prawne, obejmujące wszystkie dyscypliny tych dziedzin naukowych (począwszy od archeologii, a skończywszy na ekonomii, w tym także antropologię, językoznawstwo, historię sztuki, literaturę, teatrologię, religioznawstwo oraz nauki polityczne). Głównym przejawem działalności Euroseas są międzynarodowe i interdyscyplinarne konferencje (odbywające się do tej pory co trzy lata), skupiające setki specjalistów z całego świata i umożliwiające im nawią-

¹ Udział w konferencji został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji nr DEC-2013/09/D/HS5/04458 w związku z realizacją projektu „Znaczenie zasady dwuizbowości w praktyce ustrojowej demokracji parlamentarnych Azji Południowo-Wschodniej”.

zanie współpracy i wymianę poglądów. Jak dotąd, konferencje odbyły się odpowiednio w Leiden (1995), Hamburgu (1998), Londynie (2001), Paryżu (2004), Neapolu (2007), Göteborgu (2010) i Lizbonie (2013). Kolejne spotkania już w cyklu dwuletnim odbędą się w Oxfordzie i Berlinie. Przedstawicielem Polski w radzie naukowej stowarzyszenia jest dr Sebastian Bobrowski z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

W tegorocznej konferencji wzięło udział ponad 500 osób reprezentujących wszystkie znaczące ośrodki akademickie z całego świata (poza Ameryką Południową), co ukazuje, jak interesującym obszarem badawczym jest Azja Południowo-Wschodnia. Obrady rozpoczął wykład prof. Benedicta Andersona, amerykańskiego historyka i politologa, twórcy teorii wspólnoty wyobrażonej, poświęcony konieczności promowania tematyki azjatyckiej i rozwijania zainteresowań tym rejonem świata wśród młodzieży akademickiej. Dalsze obrady zostały podzielone na sesje (każdego dnia odbywały się cztery sesje) i panele tematyczne. W sumie zaprezentowano wystąpienia z zakresu 15 dyscyplin nauk humanistycznych, społecznych i sztuki.

Z punktu widzenia konstytucjonalisty, badacza systemów politycznych państw Azji Południowo-Wschodniej na uwagę zasługiwały następujące panele: „Clientelism, Citizenship and Democratization” (prowadzony przez dr. Warda Berenschota oraz prof. Gerry’ego van Klinkena z Royal Netherlands Institute of Southeast Asian and Caribbean Studies); „Perilous Presidentialism in Southeast Asia?” (prowadzony przez prof.

Marka R. Thompsona z City University of Hong Kong) oraz „Constitutional Politics: A Comparative View from Southeast Asia” (prowadzony przez prof. Naoko Kuwahara z Fukuyama City University oraz prof. Yuzuru Shimadę z Nagoya University).

Większość wystąpień w ramach tych paneli była poświęcona trzem państwom regionu: Tajlandii, Birmie i Indonezji. Ponadto, mimo obecności gości reprezentujących ośrodki akademickie z Azji Południowo-Wschodniej, referaty były wygłaszane przede wszystkim przez badaczy europejskich – uznanych i doświadczonych specjalistów z zakresu nauk politycznych, autorów wielu publikacji poświęconych problematyce ustrojowej państw tego regionu. Na uwagę zasługuje także fakt, że głównym nurtem prezentowanych zainteresowań badawczych pozostawały praktyki wyborcze (proceder kupowania głosów) i dynastie polityczne w Indonezji oraz aktualne problemy porządku konstytucyjnego Tajlandii i Birmy.

Wszystkie wystąpienia ukazały wyraźną odmienność w definiowaniu i postrzeganiu procesów demokratyzacji w tym regionie w porównaniu z rozumieniem zasadniczych cech państw demokratycznych w euroatlantyckim kręgu kulturowym. Powstaje zatem pytanie, czy w praktyce mamy do czynienia z ustrojami demokratycznymi w tym regionie. Czy określenia: „demokracja konfucjańska”, „semi-demokracja”, „demokracja w stylu azjatyckim” nadal są uprawnione, czy też może powinniśmy poszukiwać innych pojęć, które lepiej oddadzą podejście narodów Azji Połu-

dniowo-Wschodniej do modelu państwa w XXI wieku?

Moją uwagę zwróciła także niska frekwencja naukowców z Europy Środkowej, co potwierdza tezę o znikomym zainteresowaniu tym kierunkiem badawczym, również wśród polskich naukowców. Wciąż silne pozostają natomiast związki byłych kolonii z ich państwami kolonizatorami, szczególnie widoczne wśród naukowców reprezentujących brytyjskie i holenderskie ośrodki aka-

demickie. Mam nadzieję, że problematyka przemian ustrojowych związanych z budową nowoczesnego społeczeństwa i państwa w Azji Południowo-Wschodniej zainteresuje także polskich badaczy, w szczególności prawników konstytucjonalistów. Rejon ten przecież należy traktować jako niezwykle ciekawy i aktualny obszar dla badania procesów demokratyzacji w XXI wieku.

Anna Michalak

Belt and Road Countries Project
na Szanghajskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych,
10 lipca – 8 sierpnia 2015 r.

W ramach stypendium Belt and Road Countries Project, Shanghai Summer School, finansowanego przez Shanghai's Municipal People's Government, uczestniczyłam w miesięcznym kursie organizowanym przez Szanghajski Uniwersytet Studiów Międzynarodowych. W programie wzięło udział łącznie 20 stypendystów z 14 krajów, m.in. z Australii, Francji, Holandii, Turcji, Egiptu, Maroka, Uzbekistanu, Indii i Grecji.

Program obejmował kurs języka chińskiego oraz zajęcia dotyczące chińskiej kultury. Niezależnie od tego, każdego dnia przewidzianych było wiele atrakcji, w tym popołudniami mieliśmy okazję zwiedzać Szanghaj. Do najważniejszych miejsc należało muzeum miasta, w którym po raz pierwszy spotkali się założyciele Komunistycznej Partii Chin oraz Shanghai Urban Planning

Exhibition Center. Odwiedziliśmy także szanghajską strefę wolnego handlu, słynny ogród Yu, chińskie muzeum sztuki oraz uczestniczyliśmy w wieczornym rejsie po rzece Huangpu. Organizatorzy dali nam również możliwość zapoznania się z tradycyjną sztuką chińską, m.in. z wycinankami z papieru, sztuką kaligrafii czy *tai-chi*. Oprócz tego odwiedziliśmy przedsiębiorstwa należące do kluczowych dla chińskiego przemysłu branż, takie jak Volkswagen i huta Bao Steel Group.

W weekendy zwiedzaliśmy pobliskie miasta – malownicze Hangzhou, Suzhou i Wuzhen. Podczas tych wycieczek oprócz miejsc turystycznych zapoznaliśmy się ze specjalami kulinarnymi różnych regionów oraz z innymi dialektami. Nie ominęła nas również wizyta u rodzin chińskich. Wspólnie spędzili-